ލެޖިސްލޭޓިވް އެންޑް ރިސަރޗް ޑިޕާޓްމަންޓް | ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
އެން ވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ
ކޮވިޑް - 19 ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން
އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ސަރުކާރުން
ހިންގުމަށް ނިންމާ ފައިވާ ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމު ގައި،
ތި މާވައްޓަށާއި، އިއާދަކުރަ ނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމަށް އަދި މިފަދަ
ކަންކަމަށް ބަލާ އެކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރަމުން، އެ ޕްރޮގްރާމްތައް
ހިންގާނެ އުސޫލު ތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާ ގުޅޭ ރިޕޯޓު
ރިޕޯޓު ނަންބަރު: M19/EC/2020/03
14 އެޕްރީލް 2020

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ
މި ކޮމިޓީ އުފައްދާފައިވަނީ 11 ޖޫން 2019 ގައި ބޭއްވި، 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 122 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ، އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް
ޗޭންޖްއާ ގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ބަލައި ދިރާސާކޮށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓާއި،
އެންވަޔަރަންމަންޓަލް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީއާއި، މޯލްޑިވްސް މީޓިއޮރޮލޮޖިކަލް ސަރވިސްއާއި މޯލްޑިވްސް އެނަރޖީ އޮތޯރިޓީގެ
މަސައްކަތް ހިނގާގޮތް ބެލުމާއި އެ އިދާރާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ލަފާދިނުމެވެ.
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު
އަޙްމަދު ސަލީމް އަޙްމަދު ޚައިތަމް
ހޯރަފުށި ދާއިރާ މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާ
މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް މުޙައްމަދު ވަޙީދު
ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާ އުނގޫފާރު ދާއިރާ
ޢަލީ ޙުސައިން އަޙްމަދު ސަލީމް
ކެންދޫ ދާއިރާ އޭދަފުށި ދާއިރާ
ސަޢުދު ޙުސައިން ޔަޢުޤޫބް ޢަބްދު اله
ވިލިނގިލި ދާއިރާ ދާންދޫ ދާއިރާ
ސަ ޙުސައިން ފިރުޝާން
އަޙްމަދު ޢީދު
މަޑަވެލި ދާއިރާ
ގެމަނަފުށި ދާއިރާ
އަޙްމަދު ޒާހިރު
ގައްދޫ ދާއިރާ
2
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
ފިހުރިސްތު
1. ތަޢާރަފް .... ޞަފްޙާ 4
2. ކޮމިޓީން ކުރި މަސައްކަތް އަދި އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔަގޮތް .... ޞަފްޙާ 4
3. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުން .... ޞަފްޙާ 5
4. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުމުގެ އަމާޒު.. ޞަފްޙާ 8
5. ނިންމުން .... ޞަފްޙާ 9
ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގެ ހާޒިރީ .... ޖަދުވަލު1-
3
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
1. ތަޢާރަފް
މި ރިޕޯޓަކީ، ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އާއިލާތަކާއި ވިޔަފާރިތަކުގެ
އާމްދަނީއަށް އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް ނިންމާފައިވާ ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމަށް
މަޖިލީހުން ދެކޭގޮތް ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހު ގެ މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޢާޡިމް، 30 މާރިޗު
2020 ގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން، އެ މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މި ކޮމިޓީގެ ދާއިރާގެ
ތެރޭގައިވާ، ތިމާވައްޓަށާއި، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމަށް އަދި މިފަދަ ކަންކަމަށް ބަލާ އެކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރަމުން،
އެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ އުސޫލުތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާ ގުޅޭ ގޮތުން 02 އެޕްރީލް 2020 ގައި މި ކޮމިޓީއަށް
ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގެ ރިޕޯޓެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ޖަދުވަލަކީ މި ރިޕޯޓުގެ ބައެކެވެ.
2. ކޮމިޓީން ކުރި މަސައްކަތް އަދި އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔަގޮތް
ދުނިޔޭގައި މިހާރު ހަލުވިކަމާއެކު ފެތުރެމުންގާ ކޮވިޑް19- ރޯގާއާ ގުޅިގެން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާޒިމް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައާގުޅިގެން، މި
ކޮމިޓީން ކުރަން ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ މައިގަނޑު މަސައްކަތަކީ، ކޮވިޑް19- ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ
ސަބަބުން އާއިލާތަކާއި ވިޔަފާރިތަކުގެ އާމްދަނީއަށް އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް
ނިންމާފައިވާ ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، ތިމާވައްޓަށާއި، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމަ ށް އަދި މިފަދަ ކަންކަމަށް ބަލާ
އެކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރަމުން، ސަރުކާރުން ހިންގާ ކަންކަން ހިންގާނެ އުސޫލުތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމެވެ. މި މައްސަލަ
ކޮމިޓީއަށް ލިބުމާއެކު، 05 އެޕްރީލް 2020 ވީ އާދިއްތަ ދުވަހު މައިކްރޯސޮފްޓް ޓީމް މެދުވެރިކޮށް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް
ބާއްވައި މި ކަމުގައި ސަރުކާރަށް ދޭނެ ލަފަޔަކާމެދު ކޮމިޓީގައި ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި މަޝްވަރާކުރެވުނެވެ. އަދި މި ޙާލަތަކީ
ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކެއްވެސް ކޮވިޑް19- ރޯގާއިން ޤައުމު ސަލާމަތްކުރުމަށް ބުރަކޮށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް
ކުރައްވަމުންދާ ވަގުތަކަށް ވެފައި، މި ޙާލަތުގައި މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާތައް ބޭއްވުމަކީ މި
މަސައްކަތް ނިންމުމަށް ލިބިފައި އޮތް ވަގުތައް ބަލާއިރު ދަތިކަމަކަށް ވާނެތީއާއި، މި ޙާލަތުން ޤައުމު އަރައިގަތުމަށްޓަކައި
ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ހާމަކުރައްވާފައިވާ ތީއާއި، ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތަކީ ސަރުކާރުން ރާއްވަވާފައިވާ
ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މި ކޮމިޓީގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ވާ ކަންކަމާމެދު ކޮމިޓީގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް އެރުވުން ކަމަށް
4
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
ވެފައި، އަދި ދާދިފަހުން މި މައުލޫތަކުގައި ކަމާގުޅޭ ގިނަ މުއައްސަސާތަކަކާ މަޝްވަރާކޮށް ގިނަ މަޢުލޫމާތުތަކެއް މި ކޮމިޓީން
ހޯދާފައިވާތީ، މި ކަމުގައި އިތުރަށް މުއައްސަސާތަކާ ބައްދަލުނުކުރުމަށާއި، މިކަމުގައި ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ގޮތްތަކެއް ސަރުކާރަށް
ހުށަހެޅުމަށް، ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ފާސްކުރިއެވެ. އެހެންކަމުން މި ބައްދަލުކުރެއްވުމުގައި
މެންބަރުން ވަނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ސަރުކާރަށް އަރުވާނެ ގިނަ ލަފާތަކަކާމެދު މަޝްވަރާކޮށް، އެ ލަފާތަކަކީ
މި ކޮމިޓީގެ ލަފާގެ ގޮތުގައި ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމަށް ނިންމާފައިއެވެ.
3. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުން
ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އާއިލާތަކާއި ވިޔަފާރިތަކުގެ އާމްދަނީއަށް
އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް ނިންމާފައިވާ ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމުގައި،
ތިމާވައްޓަށާއި، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމަށް އަދި މިފަދަ ކަންކަމަށް ބަލާ އެކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރަމުން، ސަރުކާރުން
ހިންގާ ކަންކަން ހިންގާނެ އުސޫލު ތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުންތައް
ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.
1. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކުގައި ހަކަތައިގެ ފުދުންތެރިކަން ހާސިލްކުރުމަށް އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ އުފެއްދުމަށް ކުރާ
މަސައްކަތްތައް ހަލުއިކޮށް، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައަށް މިވަގުތު އިސްކަންދިނުމުގެ ގޮތުން، ޕީއެސްއައިޕީގެ
މަޝްރޫޢުތަކުގެ ތެރެއިން އިއާދަ ކުރަނިވި ހަކަތައަށް އިންވެސްޓްކުރުމަށް ފައިސާ ބަދަލުކުރެވެން ހުރި މަޝްރޫޢުތައް
ބަދަލުކުރުން؛
2. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ދެމެހެއްޓެނިވި ނިޒާމަކަށް ހެދުމަށް، ތެލަށް އެކަނި ބަރޯސާވުން ކުޑަކުރުމަށް
އުޅަނދުފަހަރުގެ ފަރުމާއަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުމަށްޓަކައި ގަވާއިދުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެނައުން؛
3. އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ އުފައްދައި އެއިން ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކަށް އެފުރުސަތު މިހާރުން
މިހާރަށް ހުޅުވާލުން؛
4. ސޯލަރ ޕެނަލް ހަރުކުރަން ބޭނުންވާ މީހުންނަށް ރަށު ފެންވަރުގައި ލުއި ލޯނު ސްކީމެއް ތަ ޢާރުފްކުރުމުގެ ގޮތުން،
އިއާދަކުރުވަނިވި ހަކަތަ ކުރިއެރުވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާއިން، ކުރިއަށް އޮތް ތިން އަހަރު ކޮންމެ އަހަރެއްގެ
ބަޖެޓުން ކޮންމެ ކައުންސިލަކަށް 1,000,000/- (އެއް މިލިޔަން ރުފިޔާ) ކަނޑައެޅުން؛
5
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
5. ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކުގައި ހަކަތަ ބޭނުންވާ މިންވަރު ބަލާ، އެ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ބަޖެޓް ހަދާއިރު، އިއާދަކުރަނިވި
ހަކަތަ ހިމެނުމަށް ބަޖެޓްކުރުން؛
6. ދަތުރުފަތުރަށާއި މަސްވެރިކަމަށް އެންމެ ކުޑަމިނުން ކުރިއަށް އޮތް އަހަރެއްހާދުވަހަށް ބޭނުންވާ ވަރަށް ތެޔޮ
ރައްކާކުރެވޭނެކަން ޔަޤީންކުރުމާއެކު ތެޔޮ ރައްކާކުރެވޭނެ މިންވަރު އިތުރުކުރުމަށް ސްޓޯރޭޖް ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުން؛
7. ޔުޓިލިޓީ ކުންފުނިތަކުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބަލައި، އެ ކުންފުނިތަކުގެ ޚަރަދު
ކުޑަކުރުން؛
8. ކަރަންޓް ބިލުތައް ކުޑަކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށްޓަކައި ފެނަކައާއި ސްޓެލްކޯގެ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު
މޮނިޓަރކުރުން؛
9. މަސްވެރިކަން ކުރިއަރުވައި އަދި މަސްވެރިކަމުގެ ބާޒާރުގައި އެކަން ކުރާ ދޯނިފަހަރު އިތުރު ކުރުމުގެ ގޮތުން
ސަރުކާރުން މަސްދޯނިތައް ހަދައި އެ ދޯނިފަހަރު ބާޒާރަށް ނެރެ، ލުއި ލޯނުގެ ގޮތުގައި މަސްވެރި ރަށްރަށަށް ނުވަތަ
މަސްވެރިކަން ކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެ ދޯނިފަހަރު ދޫކުރުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުން؛
10. މަސްފިނިކޮށް ބެލެހެއްޓުމަށް ސްޓޯރޭޖް ކެޕޭސިޓީ ރަށްތަކުގައި އިތުރުކުރުން އަދި މިކަމުގައި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ
ބައިވެރިވުން އިތުރުކުރުން؛
11. މަސްވެރިން ބާނާ މަސް ގަންނަ މިންވަރު އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި މަސް ކުންފުނިތަކަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތަކަކީ
ކޮބައިތޯ ބަލައި، އެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާބިލުކަން އިތުރުކުރުން؛
12. މަސްވެރިކަން ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި މި ދަނޑިވަޅަކީ މި ސިނާއަތައް އެންމެބޮޑު ހޭދައެއް ކުރަންވީ ދަނޑިވަޅުކަމާއި،
މަސްވެރިކަން ކުރާ އުޅަނދުތައް ބަންނަން ފަށާ އެ މަސައްކަތް ކޮންމެވެސް ސަބަބަކާހުރެ ނުނިމިހުރި އުޅަނދުތައް
ނިންމުމަށްޓަކައި އެފަރާތްތަކަށް ސަރުކާރުން އެހީތެރިކަން ދިނުން؛
13. އޮޑިދޯނިފަހަރު ބަނދެ މަސްވެރިކަމަށް އެ ދޯނިފަހަރު ނެރެ މި ސިނާއަތް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި، އޮޑިދޯނިފަހަރު ބަނުމަށް
ބޭނުންވާ ސާމާނުން ނަގާ ޑިއުޓީ ކުރިއަށް އޮތް 3 އަހަރަށް މާފުކުރުން؛
14. ދަނޑުވެރިކަމުގެ އުފެއްދުންތައް ސަރުކާރުން ގަތުމަށް ނިންމެވި ފަދައިން ރަށްރަށުގައި ބާނާ ފަރު މަސް ސަރުކާރަށް
ގަނެވޭނެ ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން؛
15. ދަނޑުވެރިކަން ފުޅާކުރުމުގެ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުން ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރެވޭނެ ބިންތައް ކައުންސިލްތަކުން
އަވަހަށް ކަނޑައެޅުމަށް އަންގާ، އެ ބިންތައް ދަނޑުވެރިކަން ކުރަން ޝައުޤުވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ފުރަތަމަ އަހަރު
6
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
ހިލޭ، ދެން ޖެހިގެން އަންނަ އަހަރުތަކުގައި ކުޑަ ކުއްޔެއް ކައުންސިލަށް ނަގާ ގޮތައް، ބިން ދޫކުރުމާއި، ދަނޑުވެރިކަން
ކުރުމަށް ލުއި ލޯނު އަދި ފަންނީ އެހީތެރިކަން ސަރުކާރުން ފޯރުކޮށްދިނުން؛
16. ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން އެތެރެކުރާ ބާއްވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަށީގެންވާ
ގޮތެއްގައި ހެއްދޭ ބާވަތްތަކަށް މާކެޓް ޕްރިފަރެންސް ލިބޭނެ ގޮތްތައް ހެދުމަށް ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވާލުމާއި،
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ސަރަޙައްދުގައި ހުރި އެސްޓީއޯ ފިހާރަތަކަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބާވަތްތައް ފަސޭހައިން ވިއްކޭނެ
އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުން؛
17. ވަރުވާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރައްތަކުގައި ދަނޑުވެރިކަމާއި، ކުކުޅު ގެންގުޅުންފަދަ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމަށް ރަށްތައް
ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ބާރު އަޅާ އެފަރާތްތަކަށް އެކަމުގައި އެހީތެރިވުން؛
18. މީހުން ދިރިއުޅޭ ކޮންމެ ރަށެއްގައި ކޮންމެ 5 އާއިލާއަކަށް ބަނބުކެޔޮ ގަހެއްގެ ނިސްބަތުން ބަނބުކެޔޮ ހެއްދުމުގެ
ޕްރޮގްރާމެއް ކައުންސިލްތަކުން މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަކުރުން؛
19. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގައި ހުރި ގިނަ ރުކަކީ ދުވަސްވެ މުސްކުޅިވެފައިވާ ރުއްކަމަށް ތަޖުރިބާކާރުން ބުނާތީ، ދެލައްކަ
ރުއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންދުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް ކުރިއަށް އޮތް އަހަރެއްހާ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަކުރުން؛
20. ދިރިއުޅުމަށް ގޯތި ދޫކުރުމުގައި އެ ގޯއްޗަކަށް އެކަށޭނެ މިންވަރަކަށް "ހޯމް ގާޑްން" ހެއްދުމަށް ގަވާއިދުގައި ހިމެނުން؛
21. ދަނޑުވެރިކަމަށް ބޭނުންވާ ގަސްކާނާއާއި އޯގޭނިކް ބޭސް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް އުފެއްދުމުގެ
ޕްރޮގްރާމެއް ފެށުން؛
22. ފަޅުގޮވާން ކުރުމަށް ހިތްވަރުދީ، މިކަމަށް ޝައުގުވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީނާއި، ވަސީލަތްތައް ފަހިކޮށްދިނުން؛
23. ރައްރަށުގައި ސަރުކާރުގެ ޢިމާރާތްތަކުގައި ބަހައްޓާފައިހުރި ވާރޭފެން ނަގާ ތާނގީތަކުގެ ޙާލަތު ދެނެގަނެ، ފެން ނަގާ
ރައްކާ ކުރެވޭނެ ޙާލަތަކަށް އެތަކެތި އަވަހަށް ގެނައުން؛
24. ދުނިޔެއަށް ދިމާވާ މިފަދަ ދަތި ދުވަސްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ތަންތަނާއި ބާވަތްތަކުގެ ބޭނުން
ނާޖާއިޒް ގޮތެއްގައި ހިފުން އިތުރުވެދާނެކަމަށް ބަލައި، ސަރުކާރުން ގައިޑްލައިންތަކެއް ކަނޑައަޅާ، އެ ގައިޑްލައިންތަކާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ހިމާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ތަންތަން ބެލެހެއްޓުން ކައުންސިލްތަކާ ޙަވާލުކުރުން؛
25. ކާބޯތަކެއްޗާއި، ފެނާއި ކަރަންޓް އިސްރާފް ނުކުރުމަށާއި، ތިމާވެށި ޙިމާޔަތްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ޢާންމުން ހޭލުންތެރި
ކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމެއް މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް ކަމާބެހޭ ވުޒާރާތަކުންނާއި ، ޔުޓިލިޓީ ކުންފުނިތަކުން ހިންގުން.
7
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
4. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުމުގެ އަމާޒު
ދުނިޔެއަށް މިހާރު ކުރިމަތިވެފައިވާ ކޮވިޑް19- ރޯގާގެ ސަބަބުން ދުނިޔޭގެ އެކި ޤައުމުތަކަށް އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބޮޑެތި
ގެއްލުންތަކެއްވެ، އެ ގެއްލުންތަކުން އަރައިގަތުމަށް އެކި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަމުންދާ މި ދަނޑިވަޅުގައި، މިކަމުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރުތަކުން އަރައިގަތުމަށް ހަރުދަނާ އަދި ދެމެހެއްޓެނިވި ފިޔަވަޅުތަކެއް ވިސްނުންތެރިކަމާއެކު އަޅަންޖެހޭނެކަމަށް
ކޮމިޓީން ދެކެމެވެ. މިހާރު ދިވެހިރާއްޖެ އޮތީ، މަދު އެއްޗެއް ފިޔަވާ ބޭރުން އެތެރެކުރާ ތަކެއްޗަށް އިންތިހާއަށް ބަރޯސާވެފައިކަން
ކޮމިޓީން ފާހަގަކުރަމެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ކާބޯތަކެތީގެ ބާވަތްތަކާއި، ކަރަންޓު އުފެއްދުމަށް ބޭނުންވާ ތެޔޮ ވަކިން ޚާއްސަ ގޮތެއްގައި
ފާހަގަކުރަމެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބައެއް ތަރުކާރިއާއި މޭވާއާއި ފަލަމަޑީގެ ބާވަތްތަކަކީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރަށެއްގައި
ކަހަލަ ގޮތަކަށް ފަސޭހައިން ހެއްދޭ ބާވަތްތައް ކަމުގައިވިޔަސް، އެކަމުގައި އޮތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފަރުވާ ކުޑަކުރެވިފައިކަން
ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކުރިމަތިވި މި ޙާލަތުން ދެނެގަންނަންޖެހޭ އެންމެ މުހިންމު އެއްކަމަކީ، ދެމެހެއްޓެނި ތަރައްޤީގެ ހަމަތައް
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރިއަރުވައި، ކުރިމަގުގައި ދިމާވެދާނެ މިފަދަ ކަމެއްގެ ޝޮކް ވީހާވެސް ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށް ކަންކަން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަންކަން ބައްޓަންކުރުން ކަމުގައި ކޮމިޓީން ދެކެމެވެ. މި މޭރުމުން ބަލާއިރު، ރާއްޖެއަކީ ހަކަތައިގެ ފުދުންތެރިކަން
ހުރި، ކާބޯތަކެތީގެ ޔަޤީންކަން އޮތް، ބޯފެނަށް ނުޖެހޭނެ ޤައުމަކަށް ހެދުމާއި، ރާއްޖޭގެ ވެށިން ލިބެން ހުރި ވަސީލަތްތަކުގެ
ބޭނުން އެންމެ އެދެވޭ ގޮތުގައި ހިފައި ކުދި އަދި މެދުފަންތީގެ ފިޔަފާރިތަކެއް މި ރޮނގުން އުފައްދާ، ރާއްޖޭގެ ބާވަތްތަކަށް
ރާއްޖޭގެ މާކެޓް ޕްރިފަރެންސް ލިބޭނެ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުން މުހިންމު ކަމުގައި ކޮމިޓީން ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން މި
ކަމުގައި ކޮމިޓީން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކުގެ މައިގަނޑު އަމާޒަކީ، ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް ނިންމާފައިވާ އިކޮނޮމިކް ސްޓިމިއުލަސް
ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކޮށް، ދިވެހިންގެ އަމިއްލަ އުފެއްދުންތައް އިތުރުކޮށް، އެހެން ޤައުމުތަކަށް
ދިވެހިން ބަރޯސާވެފައިވާ މިންވަރު ކުޑަކުރުމަށް ބާރު އެޅުމެވެ. ދުނިޔެ މިހާރު ދެކެމުން މިދާ ދަތި ދުވަސްތައް އަދި ދުނިޔެ
ބަންދުވެފައި މިއޮތް އޮތުން ދިގުލައިގެންދާނީ ކިހާ ދުވަހަކަށްކަން އަންދާޒާ ކުރެވިފައި ނުވާއިރު، އަދި ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައިވެސް
ދުނިޔެއަށް އައިސްދާނެ މިފަދަ ޙާލަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެ ތައްޔާރުވުމުގެ ގޮތުން ދެމެހެއްޓެނިވި ތަރައްޤީގެ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަންކަން ބައްޓަންކުރުން މުހިންމު ކަމުގައި ކޮމިޓީން ދެކެމެވެ.
8
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
5. ނިންމުން
މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި ވަރަށް ފުޅާދާއިރާއެއްގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، ކޮމިޓީން ހުށަހަޅަން
ނިންމެވި ހުށަހެޅުންތައް ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި، އެ ހުށަހެޅުންތަކާމެދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވުމަށް
އެދި، މި ރިޕޯޓު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވުމަށް، 05 އެޕްރީލް 2020 ގައި އޮތް އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކަލައިމެޓް
ޗޭންޖް ކޮމިޓީގެ މި އަހަރުގެ 20 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން
ވަނީ ނިންމާފައިއެވެ.
މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަށް މެންބަރުން ހާޒިރުވި
ނިޞްބަތް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ހާޒިރީގެ ތަފްޞީލު މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު1-" ގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައި އެވަނީއެވެ.
14 އެޕްރީލް 2020
ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް
ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު
9
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ

ކޮވިޑް19- ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް ސަރުކާރުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން އަރައިގަތުމަށް، ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ
އުސޫލްތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ ރިޕޯޓު
ޖަދުވަލު 1
ކޮވިޑް - 19 ރޯގާ ފެތުރުނަ ނުދިނުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އަންނަ ނުރަނގަޅު ބަދަލުތަކުން
އަރައިގަތުމަށް، ސަރުކާރުން ހިންގުމަށް ނިންމާފައިވާ ޕްރޮގްރާމް ތަންފީޒުކުރުމުގައި ، ތިމާވައްޓަށާއި،
އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރުމަށް އަދި މިފަދަ ކަންކަމަށް ބަލާ އެކަންކަން ފުރި ހަމަ ކުރަމުން، އެ
ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ އުސޫލުތަކެއްގެ ލަފާ ސަރުކާރަށް ދިނުމާގުޅޭ މައްސަލަ ދިރާސާކުރި ބައްދަލުވު މަށް
ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ވަޑައިގެންނެވި ގޮތުގެ ތަފްޞީލް
- ވަޑައިނުގަންނަވާ   ވަޑައިގެންނެވި ބައްދަލުވުން
 -     - -    05.04.2020 20 01:08
1 01:08 1 1 1 0 0 1 1 1 1 0 1 ޖުމްލަ
10
އެންވަޔަރަންމަންޓް އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖް ކޮމިޓީ
ކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ގަލޮޅު ދެ އޭދަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދު ޙުސައިން އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު الله ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔައުޤޫބު ޢަބްދު ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ގެމަނަފުށި މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސެއިން ފިރުޝާން މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޚައިތަމް ޒާހިރު އަޙްމަދު މެންބަރު ދާއިރާގެ ގައްދޫ ސަލީމް އަޙްމަދު މެންބަރު ދާއިރާގެ ހޯރަފުށި ހޭދަވި ވަގުތު ބައްދަލުވުން ތާރީޚް